

Lyden af søde ord

(nr. 7- maj 2006)

I løbet af en måned kunne stort set alle elever i børnehaveklasserne læse på Taastrup Realskole. Til alles store overraskelse - og glæde

Længere nede på siden:[Genialt](#)[Så tidligt?](#)[Stærkt individuelt](#)

Tekst: Cathrine Olrik, journalist

Må Cecilia få en citron? Ce-ce-ce-cecilia! Næ, hun kan få en melon!

Klasserummet er forvandlet til et heftigt svingende dansegulv på en regnvejrs-truet forårsdag. 21 små elever og to voksne kvinder spiller luftguitar mens de skråler:

»Kan du se en sæl i zoo? Så du en sæl i zoo? Ja! Kan du se en ko i zoo? NEJ!«

Sådan kan man også lære at læse - og det kan samtlige elever i de tre børnehaveklasser på Taastrup Realskole.

Siden januar har de arbejdet efter undervisningsmaterialet "Søde ord - læs med lyst og lyd" der er udviklet af lærer, forfatter og musiker Erik Vierø Hansen. I materialet indgår udelukkende lydrette ord, dvs. ord der siges som de staves. I modsætning til "drilleord".

Genialt

»Det er et genialt materiale«, udbryder assistent Susanne Frantzen uopfordret da den rytmiske dans er klinget af.

»Og børnene er vilde med det. Det er utroligt de allerede kan så meget. De får stoffet ind gennem alle sanser - og selv drengene kan li' at danse Jeg har oplevet børn i 3.- 4. klasse der ikke kan læse - men det kan samtlige her. Det er kanon at opleve!«

Børnehaveklasseleder Kirsten Søgren Andersen stiller sig over for en lille lyshåret pige ved et af de tre niveaubaserede gruppeborde. Sammen staver de Æ med den ene hånd, G med den anden, og et æg bliver til da hænderne mødes.

Selvom den lille pige har været meget væk på grund af sygdom, så har også hun knækket læsekoden og skal til at åbne en af de efterspurgte små bøger der udelukkende rummer ord med to bogstaver. Drilleord som jeg, der, den og det, er bandlyst. Det giver sætninger som "Ib så en fe få te på en tå", eller "Ea så en ål få to is i en by".

Så tidligt?

»Vi har da gjort os overvejelser om man virkelig skal lære børn at læse så tidligt. Men det er vores erfaring at de ikke synes

det er for tidligt. De er SÅ parate! Vi

møder dem der hvor de virkelig har moti-vationen«, fortæller Kirsten Søgren der taler på vegne af alle tre børnehaveklasser.

»Da Erik Vierø besøgte skolen i december og fortalte om sit system, kunne vi straks høre det var et materiale vi kunne bruge. For det supplerede fint det vi gjorde i forvejen; at lære børnene bogstaver OG lyd. Da "Sproglig Opmærksomhed" kom omkring '89, tog vi det til os med det samme. Vi har brugt "På vej til den første læsning" som optakt til 1. kl. Det har fungeret fint, men stadigvæk har børnene jo spurgt: Hvad med en læsebog? Men dem vi har kunnet tilbyde, har været en lille smule for svære for dem«.

»Vi havde ganske kort tid til at indarbejde "Søde ord" i vores planlægning og var naturligvis meget spændte på hvordan det ville fungere i praksis. Men med det samme lød det fra børnene: Yeah! Vi skal lave søde ord!«

»I løbet af mine 28 år som børnehaveklasseleder her har jeg ikke oplevet klasser

der kunne læse i samme omfang. Alle har gang i bøger, og de læser på livet løs. Og de læser virkelig - det er ikke fordi de kan det udenad. Der ligger en succes i at kunne læse en bog og være i stand til at læse højt for familien. Det er en succes der betyder så meget«, mener Kirsten Søgreen.

Årsagen er de nemme ord, samt at hele lyd-aspektet er med som det bærende princip i materialet.

»Når børnene kan bogstavernes lyde, kan de begynde at sætte dem sammen til ord. De mærker hurtigt de har succes, og at det er noget de kan bruge! Det rammer ind lige præcis der hvor de er i deres udvikling«.

Stærkt individuelt

Omkring de tre borde arbejder eleverne koncentreret og i hvert sit tempo. De læser, staver, tegner på baggrund af de nylærte bogstaver og ord.

»Der er niveauforskelle her som der altid vil være i en klasse. Men materialet er godt til hurtigt at erkende hvor der er brug for et større skub. Det gør det nemmere for mig at spotte de svage børn og nå at opgradere dem. Det er så logisk og systematisk opbygget at jeg let kan sætte ind præcis hvor børnene har brug for det. At høre hvis de f.eks. ikke har fanget lyden af at bestemt bogstav«, fortæller deres klasseleder.

Øverst på hver kopside står en række symboler der fortæller om forskellige aktiviteter i forbindelse med læse- og staveindlæringen. Her sætter læreren et flueben når eleven har klarer en opgave tilfredsstillende.

»Man skal være opmærksom på at Søde ord lægger op til en meget individuel arbejdsform som er mere tidskrævende. Man er nødt til at være i tæt kontakt med hvert enkelt barn for at vide hvilket niveau det befinder sig på og møde det med ro og respekt for dets tempo. Og det kræver planlægning af timerne. Det handler meget om at organisere materialet så jeg kan komme omkring samtlige børn. F.eks. benytter jeg lege-timerne til at høre dem læse højt en og en«, fortæller Kirsten Søgreen og viser en liste med alle elevernes navne. Her krydser hun af i ugens løb så hun sikrer at hun når igennem dem alle.

»Vi supplerer dog også med klasseundervisning hvor de lærer de små bogstaver. Dem rummer læsebøgerne nemlig slet ikke fordi de store er mere læsevenlige at begynde med. En anden mulighed er at sætte en gruppe elever omkring båndoptageren hvor de lytter til cd'en med lydrette sange, Alfabetsangen - eller Sangen om bogstavernes lyde, mens de nynnende farvelægger de tilhørende tegninger«.

Kirstens kollega, Pia Jarlhelt, stikker hovedet ind og tilføjer:

»Søde ord fortjener virkelig en stor udbredelse. Det eneste man kan få stress af, er når børnene ivrer: Du skal høre mig! Og det er fem sider! Det gælder især, når de når til staveordene hvor de skriver ord som lås og mås i et hæfte. De kan simpelthen HØRE hvordan ordet skal staves, fordi de er så godt tunet ind på lyden. De sidder selv og smager på det: ssssss....de kan langt hurtigere sætte ord sammen når de både opererer med vokaler og konsonanter«, oplever hun.

Begge kvinder håber at de får lov at arbejde videre med Søde ord når pilotprojektet snart skal evalueres.

»Og så skal vi have introduceret det til lærerne i 1. klasse. Fortælle hvor langt eleverne er i forhold til normalt, og hvordan de kan tilrettelægge undervisningen på det grundlag. Vi gætter på de kan starte noget før med læsebøgerne«.